

Rosmalen een ellendig land?

Over Rosmalen werd gezegd: “Rosmalen een ellendig land: 's Winters in het water, 's zomers in het zand”. Want 's winters overstroomde de Rosmalense polder bijna altijd en in de zomer zaten de boeren in het zand.

In de prehistorie leefden hier, op halfbevroren grond, mammoets en wolharige neushoorns. Door de vondst in de polder van een bronzen bijl, die 2500 jaar oud is, weten we dat hier toen al mensen woonden. Na de mammoets en rendieren kwamen er, maar wel op de zandbergen, bij de Maas boerderijen. De boerderijen werden op hoogte gebouwd om geen last te hebben van overstromingen van de Maas. Aan het eind van de Middeleeuwen wordt daar ook een kerk bij gebouwd, ook weer op een hoog stuk land.

Vanaf 1400 worden er in de Rosmalense polder dijken aangelegd. Maar net voorbij Grave wordt er in 1472, onder dwang van Gelderland, een verlaging in de dijk gemaakt: De Beerse Overlaat. Daardoor stroomt bij hoog water het Maaswater de polder in en niet naar Gelderland. Twee kanonnen, die nog steeds in Grave staan, waarschuwen de boeren als de polder volloopt, soms ook met water van de Aa en de Dommel. Het vee wordt dan naar hogere stukken gebracht. En wil je dan van Rosmalen naar 's-Hertogenbosch dan moet je een veerboot nemen. Als er ijs ligt dan kun je er naar toe schaatsen.

Er komt ook een dijk van Nuland tot de Heinis die de Zeedijk genoemd wordt. Ook de Annenborch boom ligt op die dijk. Vroeger stond daar een kasteel dat Rodenborch heette. Komt er bij een overstroming ook nog stormwind dan kan het een ramp worden. Vaak blijft er na een overstroming een waterplas over: een wiel, kijk maar bij de Heinis. Een van deze wielen, de Groote Wiel, gaf naam aan de nieuwste wijk van Rosmalen.

De Groote Wiel is ontstaan in 1926, bij een heel grote overstroming. Door heel veel regen en wind brak toen de dijk op 14 plaatsen. Ook de spoorlijn overstroomt. Mensen verliezen hun huis en moeten tijdelijk in hutten op de zandverstuiving wonen. Dit mag nooit meer gebeuren. Ingenieur Lely stelt voor: maak een stuw bij Lith en haal de kronkels uit de Maas. Dat gebeurt en in 1942 kan de Beerse Overlaat weer verhoogd worden, zodat de Maas daar in de winter niet meer overheen stroomt. De boeren zijn blij, ze hoeven in de winter niet meer bang te zijn voor overstroming van de polder. Die polder, en dat is een geluk bij een ongeluk, is door de rivierklei erg vruchtbaar is geworden.

De gemeente Rosmalen besluit dat er nu huizen in de polder kunnen worden gebouwd. Die nieuwe wijk krijgt toepasselijk de naam De Overlaet. In 1995 is er heel slecht weer, het water stijgt heel hoog en even lijkt de Maas weer te gaan overstromen. Maar gelukkig: de dijken houden het! Na deze gebeurtenis zijn de dijken nog extra verstevigd en is er extra opvang voor het regenwater in de Groote Wielen.

Klaar? Bedenk dan vier rijmende regels om dit versje af te maken type dit in het Word-bestand met het tegeltje

**Rosmalen was een ellendig land,
's Winters in het water, 's zomers in het zand,
Wij leven met én van de natuur,
Vaak is dat zoet, maar soms ook heel zuur!**

Nu.....
.....
.....
.....

**Teken je liever? Je mag hierover ook een tekening maken. Kies dan of je een tekening maakt over overstroomde huizen óf een tekening over plezier dat je van water kunt hebben. Denk aan zwemmen of de fontein.
Jullie versjes en tekeningen worden op school opgehaald voor de tentoonstelling in Perron 3 van 15 – 21 november a.s.**